

Total No. of Printed Pages: 3

SUBJECT CODE NO: Z-1158
FACULTY OF HUMANITIES
B.A (PATTERN-2013) (S.Y SEM - III)
Examination April / May - 2024
Geography - V (Climatology)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All question are compulsory.
सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.
- 2) Use Pencil for drawing sketch, Map and diagram wherever they are necessary.
नकाशा, आराखडा व आकृत्या काढण्यासाठी आवश्यक तेथे पेन्सिलचा वापर करावा.
- 3) Figures to the right indicate allotment of marks of the question.
उजवीकडील आकडे प्रश्नांना दिलेले गुण दर्शवतात.
- 4) Use of unnecessary signs or request in the answer Paper in strictly prohibited.
लक्षवेधी खुण किंवा विनंती करण्यास प्रतीबंध आहे.

Q1 A) Fill in the blanks (attempt all)

5

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) Longer radio waves are found _____ height in the atmosphere.
वातावरणाच्या _____ उंची वरती रेडीओच्या दीर्घ लटरी आढळतात.
- 2) _____ average heat does the sun give to the Earth Surface Per Square centimetre Per minute?
सुर्याकडून पृथ्वीच्या पृष्ठभागास दर मिनिट चौरस सेंटीमीटरला _____ इतकी सरासरी उष्णता मिळते.
- 3) The word's Major deserts are between _____ latitudes.
जगातील प्रमुख वाळवंटी प्रदेश _____ अक्षांश दरम्यान आहेत.
- 4) _____ is the theory behind the origin of cyclones.
आवर्ताच्या उत्पत्ती बद्दल _____ यांनी सिद्धांत मांडला.
- 5) _____ hemisphere are the Isobar lines Straight
_____ या गोलार्धात समताप रेषा सरळ असतात.

B) Answer in a sentence (attempt all)
एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) Who invented the thermoscope?
तापमापीचा शोध कोणी लावला?
- 2) What percentage of total insulation is received by the Earth's surface?
एकूण सौरशक्तीच्या किती टक्के भाग पृथ्वीच्या पृष्ठभागाला मिळतो?
- 3) What are mean by planetary winds?
ग्रहीय वारे म्हणजे काय?
- 4) Write the types of humidity.
आद्रतेचे प्रकार लिहा.
- 5) What type of rainfall is found in Mahabaleshwar and Panchgani?
महाबळेश्वर आणि पाचगणी येथे पर्जन्याचा कोणता प्रकार आढळतो?

Q2 A) Explain concept/term/units/events (any two)
संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

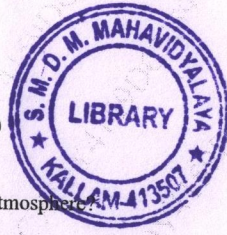
- 1) Isobar
समभार रेषा
- 2) What is mean by climate?
हवामान म्हणजे काय?
- 3) Explain the Ferrell law?
फिरेल लॉ स्पष्ट करा?
- 4) What is mean by frost?
दंव म्हणजे काय?

B) Attempt in short (any two)
थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(Word limitation minimum 60 for each answer)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- 1) Write the process of condensation .
सांद्रीभवन प्रक्रियेची माहिती लिहा.
- 2) Define air masses? Explain its Characteristics?
वायुराशीची व्याख्या सांगुन त्याची वैशिष्ट्ये लिहा?
- 3) Nature of climatology .
हवामान शास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 4) Explain the role of climate in human life.
हवामानाची मानवी जीवनातील भूमिका स्पष्ट करा.

- Q3 Answer in detail (Any one)
सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)
(Word limitation minimum 200 for each answer)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) Describe the composition and Structure of atmosphere.
वातावरणाचे घटक व संरचनेचे वर्णन करा?
- 2) Explain the shifting of pressure belt with the help of diagram?
वायुभार पट्ट्याचे दोलायन आकृतीसह स्पष्ट करा.